

NOTARITE KOJA 2020. AASTA TEGEVUSE ARUANNE

I Koja koosseis ja juhtimistegevus

2020. aasta alguses oli Notarite Koja liikmete arv 92. 2020. aasta lõpus oli Notarite Koja liikmete arv 91, ametitegevus oli peatatud kahel notaril.

Jaanuaris avas Eve Põtter büroo Paldiskis, aprillis Siret Paavel-Margna Tallinnas.

Notari algatusel vabastati 30.12.2020 ametist Viljandi notar Vivian Agu.

Notari taotlusel peatati perioodiks 01.02.2021-01.02.2022 Tartu notar Kersti Pruunsilla ametitegevus.

Notarite Koja aastakoosolek toimus 06.03.2020.

Valimiskoosolek toimus 30.10.2020. Notarite Koja esimeheks valiti Merle Saar-Johanson, aseesimeheks Erki Põdra, eestseisuse liikmeteks Tea Türrpuu, Eve Põtter, Katri Kutsar, Andres Ott ja Andrei Lõssenko. Koosolekul valiti ka revisjonikomisjoni, aukohtu ja toetuste fondi komisjoni liikmed. Samuti kinnitati koosolekul Notarite Koja aukohtu reglement, haldusjärelevalve kord ning põhikirja muudatused.

Notarite Koja eestseisuse istungid toimusid aasta jooksul 11 korral.

II Kandidaaditeenistus

Kandidaaditeenistust koja juures jätkasid Aimi Leht ja Mall Vendel. Koja juures jätkas tööd ka Katrin Sepp. Notarikandidaadid osalesid notarite asendamistel ja koja ülesannete täitmisel, sh rahvusvahelise koostöö arendamisel, eelnõude kohta arvamuste ja ettepanekute koostamisel, E-notar 3 ja kaugtõestuse projekti läbiviimisel ja rakendamisele kaasaaitamisel ning koolituste korraldamisel.

III Notarite ametitegevus

2020. aastal tegid notarid kokku 298 433 ametitoimingut, mis on 9,1% vähem kui 2019. aastal (328 447). 2020. aastal tehti notari kohta keskmiselt 3316 ametitoimingut. 2019. aastaga võrreldes suurenes ametitoimingute arv kahes tööpiirkonnas - Võrumaal (9%) ja Põlvamaal (7%).

Järgnevas tabelis on toodud toimingute koguarv Eestis ja keskmine toimingute arv notari kohta aastatel 2009-2020.

Aasta	Toimingute koguarv Eestis	Notari kohta keskmiselt
2009	330 529	3305
2010	290 081	2991
2011	281 490	2872
2012	285 565	3006
2013	292 008	3123
2014	296 474	3205
2015	289 870	3168
2016	292 247	3212
2017	315 704	3469
2018	322 972	3549
2019	328 447	3609
2020	298 433	3316

Kaugtõestamise teel tehti kokku 8220 ametitoimingut. Ametiteenuseid osutasid notarid 2020. aastal kokku 2874 korral (võrdluseks: 2019. a 4321 korral).

Täpsemad andmed ametitegevuse statistika kohta leiduvad käesoleva aruande lisades 1–7.

IV Notari teenuse kättesaadavus

Teenuse kättesaadavusega 2020. aastal olulisi probleeme ei esinenud. Teenuse kättesaadavust toetas aasta alguses kasutusse võetud kaugtõestamine. Seoses COVID-19 viiruse levikust tingitud praktilise vajadusega laiendati aprillis kaugtõestamise teel tehtavate toimingute ringi, mis aitas tagada teenuse kättesaadavust viiruseleviku tingimustes.

Notari teenuse kättesaadavuse hindamiseks viidi läbi 2020. aasta novembrikuus veebipõhine ankeedi vormis notariaalsete toimingute ooteaegade küsitlus, milles osales 92% küsitletutest. Lisaks sellele viidi läbi detsembri alguses anonüümne suuline küsitlus telefoni teel valitud büroodes Tallinnas ja Rakveres.

Küsitluse tulemustest nähtuvalt oli kinnisvaratehingute tegemise ooteaja pikkus vahemikus kuni 3 tööpäevast 2 nädalani. Vastanutest 53% märkis kinnisvaratehingute tegemise ooteaja pikkuseks kuni 3 tööpäeva (2019: 51%). Tallinna büroodest 64% märkis ooteaja pikkuseks kuni 3 tööpäeva (2019: 39%). Tartu büroodest 40% märkis ooteaja pikkuseks võrdselt kas 1 nädala (2019: 40%) või 2 nädalat (2019: 20%).

Osahingu osa võõrandamise tehingu, kui osaleja on Eesti või välisriigi füüsiline või Eesti juriidiline isik, ooteaja pikkus jäi vahemikku kuni 3 tööpäevast 2 nädalani. 54% vastanutest on ooteaja pikkuseks märkinud kuni 3 tööpäeva. Tallinna büroodest 64% märkis ooteaja pikkuseks kuni 3 tööpäeva. Tartu büroodest 80% märkis ooteaja pikkuseks 2 nädalat.

Osahingu osa võõrandamise tehingu, kui osaleja on välisriigi juriidiline isik, ooteaja pikkus jäi vahemikku kuni 3 tööpäevast 3 nädala või pikema ajani. 55% vastanutest märkis ooteaja pikkuseks 1 nädala. Tallinna büroodest 56% märkis ooteaja pikkuseks 1 nädala. Tartu büroodest 60% märkis ooteaja pikkuseks 3 nädalat või rohkem.

Pärimismenetluse algatamise ooteaja pikkus jäi vahemikku kuni 3 tööpäevast 3 nädala või pikema ajani. 49% vastanutest märkis ooteaja pikkuseks kuni 3 tööpäeva (2019: 41%), 25% vastanutest on märkinud 1 nädala (2019: 41%). Tallinna büroodest 40% märkis ooteaja pikkuseks kuni 3 tööpäeva (2019: 26%), 32% 1 nädala (2019: 43%). Tartu büroodest 60% märkis ooteaja pikkuseks 2 nädalat (2019: 20%), 40% kuni 3 tööpäeva (2019: 0%).

Väljaspool notaribürood toimingute tegemise ooteaja pikkus jäi vahemikku samast päevast kuni 3 nädalat või enam. 32% vastanutest märkis ooteaja pikkuseks 1 nädal (2019: 38%), 41% 2 nädalat (2019: 33%). Tallinna büroodest 64% märkis ooteaja pikkuseks 2 nädalat (2019: 48%). Tartu büroodest 60% märkis ooteaja pikkuseks 3 nädalat või rohkem (2019: 0%).

Küsitluse vastustest ilmnas, et ooteaegade osas ei eristata üldjuhul büroos tehtavaid toiminguid kaugtõestamisel tehtavatest toimingutest. Kaugtõestamise teel toimingute tegemise ooteaja pikkus jäi vahemikku kuni 3 tööpäevast 3 nädala või pikema ajani. 36% vastanutest märkis ooteaja pikkuseks kuni 3 tööpäeva, 47% 1 nädala. Tallinna büroodest 48% märkis ooteaja pikkuseks kuni 3 tööpäeva, 48% 1 nädala. Tartu büroodest 60% märkis ooteaja pikkuseks 3 nädalat või rohkem.

Anonüümse suulise küsitlusega selgitati välja ooteaja pikkus toimingute tegemiseks väljaspool notaribürood. Küsitluse tulemustest nähtus, et telefoni teel jäi ooteaja pikkus 1 nädalast kuni 3 nädala või pikema ajani.

V Infotehnoloogia

- E-notar 3 ja kaugtõestamise projekt

04.02.2020 rakendus E-notar 3 ja kaugtõestamise projekt. Veebruaris jõustusid ka kaugtõestamisega seotud seadusemuudatused.

Algselt käivitus kaugtõestamine pilootprojektina ning piiratud liikides ametitoiminguid sai teha Eesti välisesindustes Brüsselis, Stockholmis, Londonis, Riias ja Helsingis. Paralleelselt loodi võimalus teha kaugtõestamise teel toiminguid ka väljaspool saatkondi.

Kuigi esialgu oli uut lahendust kavas katsetada järk-järgult, siis tingituna märtsis väljakuulutatud eriolukorrast ja liikumiskiirangutest otsustasid Justiitsministeerium ja Notarite Koda oluliste riiklike teenuste tagamiseks kaugtõestamise rakendamist kiirendada ning võimaldada sõltumata kliendi asukohast kõigi ametitoimingute kaugtõestamist (v.a abielude sõlmimise ja lahutamise kinnitamine).

Kokku tehti 2020. aastal kaugtõestamise teel 8220 ametitoimingut, neist I poolaastal 3528 ja II poolaastal 4692. Kvartalite lõikes jagunesid kaugtõestamised järgmiselt: I kvartal – 81, II kvartal - 3447, III kvartal - 1533 ja IV kvartal - 3159.

Koos kaugtõestamisega rakendus veebruaris ka Notarite Koja iseteenindusportaal, mille kaudu on võimalik broneerida notari aega ning vahetada notariga toiminguks vajalikke dokumente ja andmeid. Samuti on Notarite Kojal alates veebruarist uus veebileht.

- E-notari infosüsteemi arendused

Olulisemateks töödeks 2020. aastal oli eelkõige kaugtõestamise lahenduse, Notarite Koja iseteenindusportali ja uue kodulehe toimimiseks vajalike arenduste, paranduste jms tegemine. Samuti liidestati kaugtõestamise lahendusega Veriffi näotuvastussüsteem.

Lisaks viidi läbi terve hulk väiksemaid arendusi ja lisati uusi kasutajamugavust tõstvaid funktsionaalsusi. Muuhulgas võeti kasutusele uus digiallkirjastamise teenus, toimus liidestamine Maa-ameti uue kaardirakendusega ning võeti kasutusele uus tehingu õiendite esitamise süsteem. E-notarile lisati uus kasutusjuhendite halduskeskkond.

Vastavalt vajadusele toimusid e-notari töörühma kohtumised, kus vaadati üle tehtud arendused ja arutati kasutajatelt laekunud ettepanekuid.

- Pärimisregistri tegevus

2020. aasta jooksul tehti pärimisregistrisse kokku 32 459 kannet, millest enamuse tegid notarid e-notari kaudu. Pärimismenetluse algatamise kandeid tehti 10 564, pärimistunnistuse tõestamise kandeid 10 471, pärimistunnistuse kehtetuks tunnistamise kandeid 19, kuus Euroopa pärimistunnistuse tõestamise kannet, üks Euroopa pärimistunnistuse õigusliku toime peatamise kanne ja üks pärimismenetluse lõpetamise kanne. Pärandvara ühisuse osa

võõrandamise kandeid tehti kokku 866 (neist 36 kohtutäituri esitatud teate alusel). Kohtud tegid pärandvara hoiumeetmete rakendamise ja lõpetamise kohta kokku 87 kannet.

Võrdlus kahe kande liigi kohta:

- 1) testamendi tõestamise kanded notari kohta: kõige rohkem 259 ja kõige vähem 20 kannet, keskmiselt 101;
- 2) pärimismenetluse algatamise kanded notari kohta: kõige rohkem 246 ja kõige vähem 16 kannet, keskmiselt 110 kannet.

Pärimisregistrisse tehti riigiportaali www.eesti.ee kaudu 472 koduse testamendi kannet.

Notarite Koda tegi 36 kannet kohtutäituri teate alusel enampakkumisel müüdud pärandvara ühisuse osa võõrandamise kohta ning kaks kannet Baseli testamendiregistri loomise konventsiooni alusel Leedust saanud teate põhjal.

Euroopa Testamendiregistri (ENRWA) kaudu saabus Notarite Kojale kokku 158 päringut, neist 127 päringut esitati Luksemburgi Suurhertsogiriigist, kuid ühtegi vastet ei leitud. Eesti notarid päringuid ei teinud.

- Abieluvararegister

Veebilehel <https://abieluvararegister.rik.ee/Statistika> avaldatud statistika

2020. aasta statistika kokku:

Abikaasade kanded	Kehtivaid kaarte kokku	Suletud kaarte kokku	Perioodil 01.01.2020 - 31.12.2020 avatud kaardid	Perioodil 01.01.2020 - 31.12.2020 suletud kaardid
Varalahusus	11715	6449	1024	173
Varaühisus	2834	1241	550	90
Vara juurdekasvu tasaarvestus	2473	746	93	2
Välisriigi õiguse kohaldamine	289	98	3	0
Kandeid kokku	17311	8534	1670	265

2020. aastal abiellumisavalduse alusel avatud kaardid (automaatkanded):

Abikaasade kanded	Kehtivaid kaarte kokku
Varalahusus	1772
Varaühisus	0
Vara juurdekasvu tasaarvestus	359
Välisriigi õiguse kohaldamine	0

Kokku kinnitati 2020. aastal 5628 abielu sõlmimist, neist 652 notarite poolt.

2020. aastal abieluvaralepingu alusel avatud kaardid:

Abikaasade kanded	Perioodil 01.01.2020 - 31.12.2020 avatud kaardid
Varalahusus	401
Varaühisus	550
Vara juurdekasvu tasaarvestus	2
Välisriigi õiguse kohaldamine	3
Kandeid kokku	956

Notarite Koda tegi 2020. aastal kokku 15 kannet:

- 1) Üheksa registrikaardi avamise kannet, nendest
 - neli kannet abiellumisavalduse alusel, mis olid jäänud registrile edastamata või kanne tegemata;
 - üks kanne 1999 tõestatud abieluvaralepingu alusel;
 - üks kanne, kus süsteem oli registrikaardi ekslikult sulgenud (isikud olid olnud kaks korda abielus ning korra lahutanud);
- 2) üks kanne kohtulahendi alusel muudetud varasuhte kohta;
- 3) üks registrikaardi sulgemise kanne;
- 4) neli kannet registrikaardil abikaasa nime, kande sisu parandamiseks, parandatud dokumendi lisamiseks (süsteem oli kandele lisanud abiellumisavalduse, millel parandust polnud tehtud).

VI Notarite järelevalve, distsiplinaarasjad ja aukohus

2020. aastal kohapealseid kontrolle notarite ametitegevuse üle ei toimunud. Samuti ei viidud läbi distsiplinaarmenetlusi.

Aune Harujõe suhtes algatati Notarite Koja aukohtu menetlus, mille tulemusena leiti, et notar tõestamistoimingu läbiviimisel rikkumist toime ei pannud.

Kaugjärelevalve korras viidi novembris läbi notariaalsete toimingute ooteagade kindlakstegemiseks veebipõhine ankeedi vormis küsitlus.

- Rahapesu tõkestamine

Notarite Koda viis 2020. aasta alguses läbi kaugjärelevalve kontrollimaks, kas notarid täidavad rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide nõudeid. Kontrolli tulemuste järgi on notarid teadlikud kohalduvatest nõuetest ja järgivad vajalikke hooldusmeetmeid. Täidetakse ka Notarite Koja protseduurireeglite ja sisekontrolli eeskirjaga sätestatud kohustusi, mida tutvustatakse ka valdkonnaga kokku puutuvatele bürootöötajatele.

Lisaks Notarite Koja kaugjärelevalvele viis Rahandusministeeriumi rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise siseriikliku riskihinnangu käigus läbi küsitluse, milles sooviti notarite hinnangut nii regulatsioonide piisavuse kui ka nende praktikas kohaldatavuse kohta. Küsitluses osalemine oli notaritele vabatahtlik.

VII Koostöö Justiitsministeeriumi ja teiste ametiasutustega ning praktika ühtlustamine

Seoses õigusaktide muudatuste ettevalmistamise ja jõustunud seaduste rakendamisega jätkus koostöö Justiitsministeeriumi, Siseministeeriumi, Välisministeeriumi, samuti Riigikogu õiguskomisjoni ja teiste asutustega.

Arvamused esitati järgmiste õigusaktide eelnõude ja väljatöötamiskavatsuste kohta:

- 1) Notariaadiseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu;
- 2) Rahapesu ja terrorismi rahastamise seaduse, audiitortegevuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu;
- 3) Perekonnaseaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu;
- 4) Rahvastikuregistri seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu;
- 5) Kinnisasja omandamise kitsendamise seaduse § 2 muutmise seaduse eelnõu;
- 6) Kinnisasja omandamise kitsendamise seaduse muutmise seaduse eelnõu väljatöötamise kavatsus;
- 7) Seaduseelnõu väljatöötamiskavatsus pärijate kinnistusraamatusse kandmise muudatuste tegemiseks;
- 8) Töötuskindlustuse seaduse, tööturu-teenuste ja -toetuste seaduse muutmise seaduseelnõu väljatöötamiskavatsus;
- 9) Notariaadimäärustiku muutmise eelnõu.

Notarite ametitegevusega seotud küsimuste lahendamiseks pöördus Notarite Koda 2020. aastal järelepärimistega Justiitsministeeriumi, Siseministeeriumi, Rahandusministeeriumi, Sotsiaalministeeriumi, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi, rahapesu andmebüroo, Maa-ameti jt asutuste poole.

Aasta jooksul toimusid arutelud Justiitsministeeriumi justiitshalduspoliitika asekancleri, vabakutsete talituse, eraõiguse talituse ja kohturegistrite talituse ametnikega.

Praktika ühtlustamist puudutavaid küsimusi arutati aktiivselt notarite õppepäevadel ja seminaridel.

2020. aastal jätkus Rahandusministeeriumi eestvedamisel rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise siseriikliku riskihinnangu läbiviimine. Notarite Koda oli kaasatud nelja töögruppi.

Siseriikliku riskihinnangu käigus viidi läbi küsitlus, millega koguti teavet rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise regulatsioonide piisavusest ja kohaldatavusest Eestis. Küsitluses osalesid ka notarid. Küsitluse tulemuste põhjal koostati 2020. aasta lõpuks ülevaade siseriiklike haavatavuste ja ohtude kohta. Ülevaadete alusel koostab Rahandusministeerium 2021. aastal alguses siseriikliku riskihindamise lõppraporti.

Siseriikliku riskihinnangu lõppraportile tuginedes viib Euroopa Nõukogu rahapesu ja terrorismi rahastamise vastase võitlusega tegelev ekspertkomitee Moneyval 2022. aasta alguses läbi Eesti hindamise. 2020. aasta lõpus osales Notarite Koda Moneyval'i koolitusel, kus tutvustati Eesti hindamisvisiidiga seonduvat.

2020. aasta kevadel osalesid Notarite Koja esindajad Riigikogu rahanduskomisjoni istungitel, kus arutleti probleemidest rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise regulatsioonis ja selles muudatuste tegemisest. Muudatused rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduses võttis Riigikogu vastu 2020. aasta suvel. Muuhulgas täiendati riikliku taustaga isikute regulatsiooni ning kinnitati loetelu Eesti ametikohtadest, mille täitjaid loetakse riikliku taustaga isikuteks. Loetelu alusel koostas Notarite Koda riikliku taustaga isikute nimekirja, mis on notaritele kättesaadav e-notari päringuga.

Notarite Koja esindajad osalesid ka rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise valitsuskomisjoni juurde loodud turuosaliste nõukoja kohtumisel. Kohtumisel tehtud ettekandes tõi Rahapesu Andmebüroo positiivselt esile notarid, kes on viimase aasta jooksul hakanud oluliselt rohkem Rahapesu Andmebüroole kahtlaste tehingute kohta vajalikku infot jagama. Teabe saamine on Rahapesu Andmebüroole oluline, et avastada rahapesu kuritegusid ja jagada vajalikku teavet uurimisasutustega.

2020. aastal kohtuti rahapesu andmebüroo esindajatega. Arutleti notarite rollist rahapesu tõkestamisel ning saadi rahapesu andmebüroolt juhiseid rahapesu kahtlusega teadete esitamiseks. Kohtuti ka Pangaliidus pankade ja Finantsinspektsiooni esindajatega, kus räägiti rahapesu tõkestamise hooldusmeetmete täitmise probleemidest pankade ja notarite praktikas.

Notarite Koja osavõtul jätkus 2020. aastal AS Creditinfo Shared KYC Utility töögrupis tehnilise lahenduse loomine, mis abistaks kohustatud isikuid rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise hooldusmeetmete täitmisel. Esimene testimiseks sobiv versioon peaks valmima 2021. aasta alguses.

Lisaks osaleti 2020. aastal Kaitsepolitseiameti, Euroopa Liidu Notariaatide Nõukogu (CNUE) ja Eesti Panga korraldatud rahapesu ja terrorismi tõkestamise teemalistel koolitustel.

VIII Avalikud suhted ja sisekommunikatsioon

- Pressiteated ja avalikud esinemised

Pressiteateid Notarite Koja ja notarite tegevuse kohta edastati korduvalt Postimehele, Päevalehele, Äripäevale, BNS-ile, Eesti Rahvusringhäälingule ja kohalikele väljaannetele. Samuti vastati ajakirjanikelt laekunud küsimustele.

Artikleid ja selgitavaid kommentaare jagasid notarid ka mitmetes maakonnalehtedes ning ajakirjas 60+.

Vikerraadios ja Maalehes jätkas nõustamist ning lugejate küsimustele vastamist Priidu Pärna.

Tartu Ülikoolis esinesid lektoritena Priidu Pärna, Tiina Tomberg ja Edgar Grünberg.

Eve Põtter ja Diana Verš osalesid 23. jaanuaril, 10. veebruaril, 30. septembril, 15. oktoobril, 22. oktoobril, 19. novembril ja 2. detsembril toimunud Eesti Juristide Liidu Õigusapteegi nõustamistel.

Meediakajastuste ulatusest, sagedusest ja tonaalsusest parema ülevaate saamiseks on käesolevale aruandele lisatud Balti Meediamonitooringu Grupi koostatud Notarite Koja meediaaudit (vt Lisa 8).

- Eesti Ekspressi ja Maalehe erileht „Teadlik kodanik“

Eesti Ekspressi ja Maalehe erilehes „Teadlik kodanik“ ilmusid 18.11.2020 Eve Põtteri ja Kristel Jänese nõuandvad artiklid. Kokku kolmes artiklis anti ülevaade kinnisasjade kaasomandi ja ühisomandi erisustest, pärimisest ning abieluvaralepingute sõlmimisega seonduvast.

IX Koolitused

2020. aastal korraldas Notarite Koda kokku 7 notarite koolitust. Koostöös Tartu Ülikooliga toimus 6 koolitust. Lepinguõiguse koolitus toimus kolmes ning perekonna- ja pärimisõiguse koolitus kahes grupis ning lisaks veebikoolitusena. Koolitustel käsitleti ka andmekaitset, asja- ja äriõigust ning aktuaalseid Riigikohtu lahendeid.

Mais toimunud äriõiguse ja novembri notarite ja kohtunikuabidega ühiskoolitusest võeti osa veebi kaudu. Veebikoolitused osutusid populaarseteks, äriõiguse koolitusel osales 122 ja ühiskoolitusel ligi 200 inimest.

Jaanuaris toimusid piirkondlikud grupikoolitused iseteenindusportaali ja kaugtõestamise rakenduse praktiliseks kasutamiseks.

Büroötöötajatele korraldati koolitusi 2 korral.

X Rahvusvahelised suhted

Eesti notarid ja notarikandidaadid osalesid rahvusvaheliste töögruppide tegevuses ja esinesid erialakonverentsidel. Muuhulgas osaleti Rahvusvahelise Notarite Liidu (UINL) ja Euroopa Liidu Notariaatide Nõukogu (CNUE) kohtumistel.

Aasta jooksul osaleti järgmistel UINL-i üritustel:

- 13. novembril osales Ülle-Riin Raja Euroopa Asjade Komisjoni (CAE) veebikohtumisel.
- 27. novembril osalesid Merle Saar-Johanson ja Anne Saaber veebi kaudu UINL-i üldkoosolekul (*General Meeting*) ja ülemnõukogu (*General Council*) kohtumisel.

Aasta jooksul osaleti järgmistel CNUE üritustel:

- 14. jaanuaril osales Merle Saar-Johanson Ateenas CNUE juhatuse volituste üleandmise üritusel.
- 14. veebruaril osalesid Eve Pötter ja Pirgit Laurits CNUE *Training III* projekti juhtrühma veebikohtumisel.
- 17. veebruaril osales Merle Saar-Johanson CNUE juhatuse kohtumisel Brüsselis.
- 18. veebruaril osales Eve Pötter CNUE perekonnaõiguse töögrupi veebikohtumisel.
- 20. veebruaril osales Eve Pötter CNUE pärimisõiguse töögrupi veebikohtumisel.
- 13. märtsil toimunud CNUE uute tehnoloogiate töögrupi veebikohtumisel osales töögrupi liige Katrin Sepp.
- 20. märtsil osales Merle Saar-Johanson CNUE üldkogu veebikohtumisel.
- 28. aprillil toimunud CNUE andmekaitse töögrupi veebikohtumisel osales töögrupi liige Katrin Sepp.
- 30. aprillil osales Merle Saar-Johanson CNUE juhatuse veebikohtumisel.
- 19. mail osales Eve Pötter Euroopa Notarite Võrgustiku (ENN) veebikohtumisel.
- 28. mail osales Merle Saar-Johanson CNUE juhatuse veebikohtumisel.
- 4. juunil osalesid CNUE rahapesu töögrupi veebikohtumisel töögrupi liige Katrin Sepp ja Notarite Koja rahapesu tõkestamise ja notarite järelevalve ekspert Gerle Reinumägi.
- 19. juunil osales Merle Saar-Johanson CNUE üldkogu veebikohtumisel.
- 24. juunil osales Katrin Sepp CNUE digiklasteri töögrupi veebikohtumisel.
- 3. septembril osales Eve Pötter Euroopa Notarite Võrgustiku (ENN) veebikohtumisel.
- 11. septembril toimunud CNUE uute tehnoloogiate töögrupi veebikohtumisel osales töögrupi liige Katrin Sepp.
- 14. septembril osales veebi kaudu CNUE Futuroloogia Foorumi liikmete 7. kohtumisel foorumi liige Katrin Sepp.
- 21. septembril toimunud CNUE uute tehnoloogiate töögrupi veebikohtumisel osales töögrupi liige Katrin Sepp.
- 25. septembril osales Merle Saar-Johanson CNUE juhatuse veebikohtumisel.
- 6. oktoobril osalesid Katrin Sepp ja Gerle Reinumägi CNUE *Training III* projekti veebiseminaril „Rahapesu tõkestamine“.
- 15. oktoobril osales Gerle Reinumägi CNUE veebikoolitusel „Rahapesu tõkestamise regulatsioon Euroopa Liidus“.
- 16. oktoobril osales Merle Saar-Johanson CNUE juhatuse veebikohtumisel.
- 28. oktoobril osales Katrin Sepp CNUE Euroopa avalike dokumentide töögrupi veebikohtumisel.
- 12. novembril toimunud CNUE uute tehnoloogiate töögrupi veebikohtumisel osales töögrupi liige Katrin Sepp.
- 13. novembril osales Merle Saar-Johanson CNUE juhatuse veebikohtumisel.
- 24. novembril osales Eve Pötter CNUE pärimisõiguse töögrupi veebikohtumisel.
- 7. detsembril toimunud CNUE uute tehnoloogiate töögrupi veebikohtumisel osales töögrupi liige Katrin Sepp.

- 10. detsembril osales Merle Saar-Johanson veebi kaudu CNUE koolitusprojekti “Euroopa notarid, notarid Euroopale“ 2018-2020 lõpukonverentsil ettekandega “Õiguskindlus ja turvalisus digitaalmaailmas – õppetunnid pandeemiakriisist”.
- 11. detsembril osales Merle Saar-Johanson CNUE üldkogu veebikohtumisel.

Aasta jooksul osaleti järgmistel muudel välisüritustel:

- 5. veebruaril osales Katrin Sepp Pariisis Prantsusmaa notariaadi kaugtõestamise projekti tutvustaval üritusel ettekannetega Eesti e-residentsuse ja kaugtõestamise teemadel.
- 18. juunil esines Eve Põtter Ungari Notarite Koja korraldatud veebikonverentsil „Euroopa pärimisõigus ja abikaasade varalised suhted“ ettekandega „Abikaasade varasuhetele kohaldatav õigus“.
- 17. juulil osales Robin Lõo ENRWA (*Euroopa Testamendiregister*) koosolekul, kus arutati uue testamendiregistri edasiarendust.
- 21. ja 22. septembril esines Eve Põtter Poola Notarite Koja korraldatud veebiseminaril ettekannetega „Abikaasade varasuhetele kohaldatav õigus“ ja „Rahapesu tõkestamise hooldusmeetmete kohaldamine notari praktikas“.
- 2. oktoobril toimus Leedu Notarite Koja kutsel virtuaalne Balti notariaatide ümarlaud. Kohtumisel osalesid Merle Saar-Johanson, Anne Saaber, Andrei Lössenko, Eve Strang ja Kaitti Persidski.

Toimused järgmised visiidid Eestisse:

- 28. jaanuaril toimus Serbia asejustiitsministri delegatsiooni visiit Eestisse, mille raames külastati Notarite Koda. Eve Strang ja Eve Põtter tutvustasid e-notari kasutamist, uut E-notar 3 iseteenindusportaali ja kaugtõestamist.
- 11.-13. märtsil külastasid Eestit Venemaa Föderaalne Notarite Koja esindajad, et tutvuda e-notari ja elektrooniliste registritega. Külalisi võtsid vastu Aivar Mesikäpp notaribüroos ning Notarite Kojas Eve Põtter, Mall Vendel ja Kaitti Persidski.

XI Dokumendihoidla tegevus

Dokumendihoidla 2020. aasta tegevuse põhieesmärgiks oli endiselt notaribüroodelt hoiustamist vajavate dokumentide ja arhivaalide vastuvõtmine ja nende säilivuse tagamine. Aasta jooksul võeti dokumendihoidlasse vastu ja korrastati edasiseks säilitamiseks üle 19 042 toimiku, millega senise tegevuse tulemusena säilitamisele võetud toimikute kogumaht kasvas ca 314 455 toimikuni (vt Lisa 9).

2020. aasta lõpuks oli dokumendihoidlasse säilitamiseks antud notaridokumentide maht ca 7036 jrm, mis moodustab ligikaudu 70% hoiupinna üldmahust (vt Lisa 9).

Vastuvõetud dokumentide hoiustamise kõrval on teiseks oluliseks tegevusvaldkonnaks arhiivipäringutele vastamine. Aasta jooksul väljastati ca 6220 lehe mahus dokumente ja dokumendikoopiaid (vt Lisa 9).

Seoses tegevuse lõpetamisega valmistati ette ja anti Rahvusarhiivi notarite Ene Nuka ja Marika Rei arhiivid kokku 11 818 säilikut.

Notaridokumentide nõuetekohaseks korrastamiseks tarniti möödunud aasta jooksul notaribüroodele üle 10 110 arhiivikarbi ja enam kui 1498 toimikukaant.

XII Avaldused, järelepärimised ja kaebused

Märgatavalt on kasvanud Notarite Kojale esitatavate hoiatuste hulk – neid laekus kokku 1023 (võrdluseks: 2019. aastal 926, 2018. aastal 694). Neist 798 hoiatust laekus kohtutäituritelt. Samuti laekus e-posti ja tavaposti teel mitusada notarite tegevusega seotud järelepärimist.

Enim järelepärimisi esitati endiselt pärimisõiguse ning pärimisregistri ja abieluvararegistri andmete kohta. Tavapäraselt oli rohkesti küsimusi perekonnaõiguse ning notari tasu kohta. Lisandunud on küsimused kaugtõestamise ja selleks vajalike tehniliste võimaluste kohta.

Samuti laekus kojale telefoni ja e-posti teel hulgaliselt järelepärimisi notaribüroodest. Enamasti olid need seotud pärimisõiguse ja pärimisregistris sisalduvate andmete, perekonnaõiguse, ühinguõiguse, apostillimise ning välisriikide õiguse kohaldamisega.

2020. aastal laekus kojale notarite tegevuse kohta kokku 24 kaebust (võrdluseks: 2019. aastal – 30). Seega on kaebuste arv mõnevõrra langenud. Osad kommunikatsiooniprobleemidest tingitud kaebused lahendasid notarid operatiivselt, saates kliendile selgitava kirja.

XIII Muu tegevus

- Asendajate määramine

2020. aastal määrati asendusi kokku 97 korral, neist koja teenistuses olevaid kandidaate 37 juhul. Notareid asendati kandidaatide poolt kokku 118 tööpäeva (võrdluseks: 2019 – 337, 2018 – 352).

Kahe notarikandidaadi keskmiseks asenduskoormuseks kujunes 59 tööpäeva. Seega moodustas notarite asendamine koja juures teenistuses olevate kandidaatide tööajast kokku ligemale 26%.

Asenduspäevade statistika 2020. aastal:

Kandidaat	Asenduspäevad 2020
Mall Vendel	47
Aimi Leht	71

- Notari tasu maksmisest vabastamine

2020. aastal vähenes notari tasu maksmisest vabastamiste arv ning vabastamiste kogusumma oli eelmisest aastast väiksem. Tasu maksmisest vabastati 71 isikut kokku 7229 euro ulatuses. Võrdluseks – 2019. aastal vabastati notari tasu maksmisest 86 isikut kokku 9318 euro ulatuses.

Samuti on suurenenud keelduvate otsuste arv: 20 keeldumist aasta jooksul (võrdluseks: 2019 – 8, 2018 – 9, 2017 – 19 ja 2016 – 12).

- Toetati ajakirja Juridica väljaandmist, Eesti Harjuskohu Seltsi, Tartu Ülikooli õigusteaduskonna üliõpilaste osalemist rahvusvahelisel harjuskohuvõistlusel ja MTÜ-d Eesti Vähihaigete Laste Vanemate Liit.

Kokkuvõte

Nii notarite kui Notarite Koja tegevust mõjutas 2020. aastal paljuski COVID-19 pandeemia. Märtsis alanud viiruselevik ning eriolukorraga kaasnevad liikumispõhised töid kaasa olulise ametitoimingute arvu languse aprillis ja mais, kuid alates suve teisest poolest ning eriti sügisest tegid notarid ametitoiminguid 2019. aastaga võrreldavalt või mõnel kuul isegi mõnevõrra rohkem. Samas laiendati alates 6. aprillist 2020 kaugtõestamist pea kõigile ametitoimingutele, mis tähendas esialgu veebruarist pilootprojektina käivitatud arenduse kiirkorras rakendamist. Kui veebruaris tehti Eestis esimene ja märtsis 80 kaugtõestamist, siis aprillis juba 1533 ning eelmisel aastal kokku 8220 kaugtõestamist.

Samuti tõi viiruselevik kaasa muudatusi koolituste ja ürituste korraldamisel. Aasta jooksul jäid ära mitmed kavandatud kontaktkoolitused ja -üritused, koolitustest suurem osa asendati veebikoolitustega. Viiruse leviku madalamal perioodil sügisel korraldati võimaluste piires kontaktkoolitusi ja -üritusi.